

НАРОДНИЙ ДЕПУТАТ УКРАЇНИ
Савченко Надія Вікторівна

01008, м. Київ, вул. Грушевського, 5
Тел: + 38 (044) 255-30-59 Email: Savchenko.Nadiia@rada.gov.ua

№ 5-54/12.05.2017

12 травня 2017 р.

У порядку ст. 16 Закону України
«Про статус Народного депутата України»
(Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1993, № 3, ст. 17)

Депутатське звернення

"щодо законопроекту 5535, який несе загрозу національній безпеці України"

Всім діючим народним депутатам України

Шановні колеги!

Прошу Вас запобігти вчиненню злочину проти народу України – прийняття проекту Закону України «Про обіг земель сільськогосподарського призначення» (№ 5535 від 13.12.2016, ініціатори законопроекту: Мушак Олексій Петрович, Хлань Сергій Володимирович, Різаненко Павло Олександрович, Чумак Віктор Васильович, Белькова Ольга Валентинівна, Романюк Віктор Миколайович (далі - законопроект №5535).

ЗАКОНОПРОЕКТ №5535 СУПЕРЕЧИТЬ КОНСТИТУЦІЇ УКРАЇНИ, ОБМЕЖУЄ ПРАВА ГРОМАДЯН УКРАЇНИ ТА НЕСЕ ЗАГРОЗУ НАЦІОНАЛЬНІЙ БЕЗПЕЦІ ДЕРЖАВИ УКРАЇНА З ОГЛЯДУ НА НАСТУПНЕ:

1) Запроваджувати обіг земель сільськогосподарського призначення без їх належного обліку, оцінки, реєстрації прав власності – є дерибаном національного масштабу!

Неможливо запровадити цивілізований ринок землі без належного обліку об'єктів і суб'єктів права власності на землю. У 2015 році А.Яценюк, обіймаючи посаду прем'єр-міністра України заявив, що в Україні 90 % земель сільськогосподарського призначення досі належно не обліковані, невідомо ким і на яких підставах використовуються, внаслідок чого державний бюджет втрачає близько 1 трлн грн. щороку.

З 1991 року в Україні не було проведено належної інвентаризації земель. Єдина інвентаризація земель, яка була проведена у 1998 році проводилася зі слів користувачів з інформаційною метою без встановлення реальних меж, документів на право власності (про що свідчать відповіді на запити до відповідних органів влади). Тобто очевидно, що велика кількість даних цієї інвентаризації не відповідає дійсності. Внаслідок чого більшість користувачів чи власників земельних ділянок сільськогосподарського призначення не визначені.

Стаття 14 Конституції України визначає: «Земля є основним національним багатством, що перебуває під особливою охороною держави».

За 25 років незалежності в Україні належно не обліковані землі сільськогосподарського призначення, не здійснене належне розмежування земель державної і комунальної форми власності!

За рівнем захисту права власності по даних провідних міжнародних рейтингів та індексів входить до десятки країн, де це право захищене найгірше!

Таблиця 1

Оцінка рівня захисту права власності в Україні згідно з Міжнародним індексом права власності, балів

Роки	Індекс захищеності права власності
2010	4,1
2011	4,0
2012	4,0
2013	4,2
2014	4,3
2015	3,9
2016	3,9

*Оцінка за 10-бальною шкалою, де 0 – найменш захищене право власності, 10 – найкраще захищене право власності.
Складено за : <http://internationalpropertyrightsindex.org/country?s=Ukraine>.

Такі самі тенденції простежуються і в динаміці зміни Глобального індексу конкурентоспроможності, за яким в Україні показник розвитку інституцій та права власності за останні роки надзвичайно низький (рис. 1).

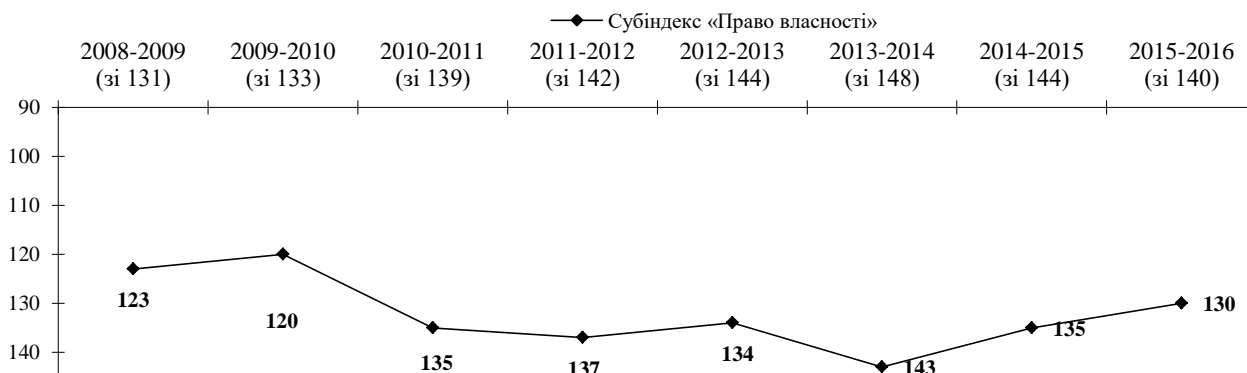

Рис. 1. Динаміка рейтингової позиції України за показниками розвитку інституцій та захисту прав власності Глобального індексу конкурентоспроможності, 2008-2015 рр.

За: GCR [Internet resource]. – Mode of access: <http://www.weforum.org/issues/global-competitiveness>

Україна стабільно входить в десятку країн з найгіршим рівнем захисту права власності у СВІТІ!

При чому завдяки політиці чинної влади рівень захищеності права власності за даним Міжнародного індексу права власності знизився до 3,9 балів у 2016 році, що є найнижчим показником за останні 7 років!

Такий незадовільний і критично низький рівень захисту права власності характеризує загрозу національній безпеці держави через запровадження обігу землі як найціннішого ресурсу держави у ринковий обіг без гарантування захисту права власності українського народу на цей ресурс!

В Україні уже наявні ознаки неформальної латифундації України. При чому, за даними аналітиків, найбільшими латифундистами є офшорні компанії, які пов'язують з представниками найвищої влади в Україні (<http://latifundist.com/rating/top100#136>).

Більшість земель фактично використовуються без обліку, офіційного оформлення права користування, а отже держава не отримує податків та ренти з використання найціннішого її ресурсу.

Вбачається, що Законопроект № 5535, який активно лобіюється владцями, які де-факто є найбільшими латифундистами, спрямований на фактичну приватизацію України!

Як можна запроваджувати ринок не облікованих земель? Як можна запроваджувати ринок земель сільськогосподарського призначення, якщо в Україні практично не захищене право власності?

ЦЕ ЗЛОЧИН ПРОТИ НАРОДУ УКРАЇНИ!

2) Законопроект 5535 порушує норми ст.13 Конституції України!

Згідно ст.13 Конституції України, «Земля, її надра, атмосферне повітря, водні та інші природні ресурси, які знаходяться в межах території України, природні ресурси її континентального шельфу, виключної (морської) економічної зони є об'єктами права власності Українського народу. Від імені Українського народу права власника здійснюють органи державної влади та органи місцевого самоврядування в межах, визначених цією Конституцією».

Український народ – це винятково громадяни України, які і формують державу Україна як юридичну особу публічного права.

Тобто інші особи, крім громадян України (безпосередньо чи через реалізацію корпоративних прав), власниками землі бути не можуть, оскільки це суперечить Конституції України!

Пропонований законопроект № 5535 передбачає доповнення ч. 3 ст. 22 Земельного кодексу України (Визначення земель сільськогосподарського призначення та порядок їх використання) пунктом «д», згідно з яким «Землі сільськогосподарського призначення передаються у власність та надаються у користування іноземцям, особам без громадянства – для ведення особистого селянського господарства, садівництва, ведення товарного сільськогосподарського виробництва, фермерського господарства». Також ст.130 право купувати землі сільськогосподарського призначення надається іноземцям та особам без громадянства.

Згідно Конституції України іноземці та особи без громадянства не є народом України, а тому суб'єктами права власності на землю в Україні бути не можуть!

Крім того, навіть за відсутності ринку земель сільськогосподарського призначення, за оцінками міжнародних експертів України входить до десятки країн з найвищим рівнем грабування земель.

Рис. 1. Частка орних земель, переданих у довготермінову оренду або проданих нерезидентам, та частка населення, яка голодує або недоїдає у різних країнах.

За: The Top 5 Land-Grabbing Countries. Електронний ресурс. – Режим доступу: <https://www.oaklandinstitute.org/charts-top-5-land-grabbing-countries>.

3) Законопроект № 5535 позбавляє громадян України права на безоплатну приватизацію землі, чим порушує ст. 22 Конституції України.

Так, ст. Конституції України передбачає, що при прийнятті нових законів не допускається звуження змісту та обсягу існуючих прав і свобод.

Позбавлення громадян України права на безоплатну приватизацію землі є позбавленням існуючих прав! За даними експертів, в Україні сьогодні є понад 1,4- 2 млн га не витребуваних паїв. Приблизно такий же обсяг земель, які є відумерлою спадщиною. Точної цифри Держгеокадастр не

публікує. Втім навіть за таких даних існує очевидний та великий резерв для реалізації громадянами України права на безоплатну приватизацію земель сільськогосподарського призначення.

Право безоплатної приватизації залишається згідно запропонованого законопроекту лише ветеранам війни та іншим особам, на яких поширюється дія Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту». Таке звуження прав величезної частини громадян України є неконституційним! А тому навіть виноситися на розгляд Верховної Ради України не може!

Позбавляючи громадян України права на безоплатну приватизацію земель, натомість надаючи право купувати землю сільськогосподарського призначення іноземцям та набувати право власності на неї, законопроект № 5535 є злочином проти народу України.

Українці за рівнем доходів сьогодні поступаються багатьом найбіднішим африканським країнам. За існуючої соціально-економічної політики, переважна більшість не спроможна навіть заробити на фізичне виживання (**МЕХАНІЗМИ ЗМІЦНЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ГРОМАДЯН УКРАЇНИ В УМОВАХ СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНОЇ КРИЗИ ТА ЗОВНІШНІХ ВИКЛИКІВ: Аналітична записка http://lv.niss.gov.ua/content/articles/files/AZ_Mokiy_Datsko_2016-4ee2e.pdf**). Що відображається у фактичній тенденції до вимирання народу України. За даними Міжнародної організації права, за кордоном на сьогодні перебуває 3-7 млн трудових мігрантів.

У той же час населення позбавлене інформації про вільні земельні ділянки, а земельна сфера є найбільш корумпованою у державі. **Більшість селян продасть свої паї, оскільки не має коштів навіть на належне харчування. За дослідженнями USAID та БФ «Пацієнти України», 40 % українців продавали майно, щоб купити необхідні ліки (<http://patients.org.ua/2016/08/30/skilky-naspravdi-ukrayintsi-vytrachayut-na-liky-doslidzhennya/>).**

Зі запровадженням ринку земель сільськогосподарського призначення, більшість українців не зможуть купити цих земель, оскільки не мають ресурсів навіть для фізичного виживання.

Зрозуміло, що ці землі скуплять олігархи або іноземці з набагато вищим рівнем доходів.

Тобто законопроект, який замість забезпечити використання землі громадянами України для підвищення їх добробуту, фактично стимулює до узаконення кріпацтва у XXI столітті!

4) Законопроект № 5535 вносить невизначеність стосовно суб'єктів, які можуть розпоряджатися землями державної власності.

Доповнення ст.12 п. а-1), який передбачає право сільських, селищних, міських рад, та об'єднаних територіальних громад у галузі земельних відносин розпорядження землями державної власності в межах, визначених цим Кодексом.

Такі повноваження визначаються змінами до ст.122 Земельного кодексу України, згідно з яким право передавати земельні ділянки у власність чи користування мають лише об'єднані територіальні громади. Таке положення законопроекту № 5535 є дискримінаційним, адже правом комунальної власності володіють не об'єднані територіальні громади, а територіальні громади (ст. 143 Конституції України, ст.1 та ст. 60 Закону України «Про місцеве самоврядування» суб'єктом права комунальної власності визначає територіальну громаду!). Відтак позбавлення територіальних громад як базових власників комунального майна правом розпоряджатися комунальними землями є порушенням Конституції України!

Надання органам об'єднаних територіальних громад права розпоряджатися державними землями в межах визначеної адміністративно-територіальної одиниці є порушення правового режиму власності, а отже загрозою національній безпеці України!

Право розпоряджатися землями мають відповідні органи. І державна власність є відмежована від комунальної. Таке розмежування мали б завершити приблизно близько 15 років тому відповідно до норм законів, які неодноразово повторювалися «Про розмежування земель державної та комунальної власності». Втім таке розмежування досі не завершено. Відтак, органи місцевого самоврядування зможуть розпоряджатися будь-якими землями за межами населеного пункту державної форми власності. Тоді як державними землями розпоряджатися має право лише держава Україна через державні органи влади.

5) Вилучення зі ст.130 Земельного кодексу України положень, що надають право володіти землями сільськогосподарського призначення лише особам, які мають відповідну освіту або систематично займаються сільськогосподарською діяльністю відкриває можливості для неконтрольованого та необмеженого скуповування сільськогосподарських земель олігархами та іноземцями.

Вилучення зі ст.130 Земельного кодексу України ч.2 , яка надає переважне право купівлі земельних ділянок сільськогосподарського призначення мають громадяни України, які постійно проживають на території відповідної місцевої ради, де здійснюється продаж земельної ділянки, а також відповідні органи місцевого самоврядування, формує загрозу феодалізації України. Коли олігархи скуплять землі по всій Україні, а селяни будуть кріпаками на цій землі.

Крім цього, вилучення цієї норми стане ще одним кроком до депопуляції і геноциду сільського населення, яке масово покидатиме села, оскільки не матиме можливостей отримати ресурс для розвитку у вигляді сільськогосподарських земель.

6) Пропоновані зміни пункту «е» ч.1 ст. 140 є нікчемним.

У чинному Земельному кодексі України ст.. 140 не має пункту «е».

Відповідний пункт зазначений під літерою «д»:

«д) невідчуження земельної ділянки іноземними особами та особами без громадянства у встановлений строк у випадках, визначених цим Кодексом».

Пропоновані зміни до формулювання цього пункту унеможливають відчуження земельних ділянок у іноземців та осіб без громадянства. Оскільки запропонований законопроект № 5535 «Про обіг земель сільськогосподарського призначення» не містить визначення підстав та порядку відчуження земель у іноземних громадян та осіб без громадянства.

7) Пропоновані доповнення пунктом «є» частини 1 статті 143 є нікчемними, оскільки не містять порядку відчуження земельної ділянки сільськогосподарського призначення. Відтак унеможливує відчуження таких земель взагалі. Законопроект № 5535 «Про обіг земель сільськогосподарського призначення» не містить визначення підстав та порядку відчуження земель у іноземних громадян та осіб без громадянства

8) Вилучення Розділу X зі Земельного кодексу України є фактичним зняттям мораторію на продаж та обіг земель сільськогосподарського призначення, нівелює обмеження щодо загальної площі земель, які можуть бути у власності однієї особи, запроваджує обіг земель в умовах тотальної невизначеності об'єктів і суб'єктів права власності на землі сільськогосподарського призначення, що несе загрозу латифундації, феодалізації України, втрату нею економічної незалежності.

Очевидно, що Законопроект № 5535 суперечить Конституції України, інтересам народу України, звужує та обмежує права громадян, актуалізує загрози повної приватизації держави і втрати нею економічного суверенітету!

Відтак прошу зняти з розгляду Верховної ради України Законопроект № 5535 як такий, ще несе загрозу національній безпеці України!

Народний депутат України

Савченко Н.В.